

به نام خدا

دانشکده بهداشت

ترم دوم بهداشت عمومی

موضوع:

بیماری کزاز



استاد محترم:

سرکار خانم دکتر هاتف نیا

دانشجویان:

معصومه عرب عامری و فاطمه نوری

بهار ۱۴۰۳

برنامه حذف کزاز نوزادی

از سال ۱۳۷۰ برنامه حذف کزاز نوزادی هم پایه با برنامه ریشه کنی فلج اطفال در کشور اجرا گزرده شده است.

ایمن سازی زنان در سنین باروری

در صورتی که زنان باردار قبلاً بر علیه کزاز طبق برنامه ایمن سازی زنان در سنین باروری ، واکسینه شده اند، نیاز به انجام واکسیناسیون در این بارداری نیست ولی اگر یکی از نوبت های واکسیناسیون وی در دوران بارداری باشد ، می توان نسبت به واکسیناسیون زن باردار اقدام نمود .

اگر سابقه دریافت واکسن کزاز در زنان باردار منفی یا ناقص است، الزم است دو نوبت واکسن دریافت نماید نوبت دوم واکسن باید حداقل ۱۵ روز با زمان زایمان فاصله داشته باشد. به محض تشکیل پرونده و اطمینان از ناقص بودن واکسیناسیون جمعیت تحت پوشش، باید نسبت به واکسیناسیون اقدام نمود.



عامل بیماری کزاز نوزادی و محل زندگی آن

عامل بیماری کزاز ، باکتری کلستریدیوم تتانی ، است .

این باکتری در طبیعت ، خاک و در راههای گوارش حیوانات مختلف زندگی می کند . نوزادان متولد شده از مادران دارای مصونیت فعال ، در برابر کزاز نوزادی مصونیت پاسیو (انفعالی) دارند.

علل کزاز نوزادی در کشورهای در حال توسعه

بیماری کزاز نوزادی یکی از علل مرگ و میر نوزادان در کشورهای در حال توسعه است و علت آن بریدن بند ناف با وسیله غیر استریل ، بستن آن با نخ آلوده ، نقص دراستریل کردن وسایل پانسمان و عدم واکسیناسیون مادران با است. به علت وجود اسپورهای کزاز در طبیعت امکان ریشه کنی آن وجود ندارد . کشندگی کزاز نوزادی بیش از ۸۵ درصد است.

پیشگیری از کزاز نوزادی

شناسایی زنان باردار از نظر سابقه واکسیناسیون کزاز کامل یا ناقص

- ✓ بررسی وضعیت ایمن سازی مادران باردار و کامل کردن آن
- ✓ توصیه ها و پیگیری در خصوص چگونگی انجام زایمان تمیز
- ✓ توصیه ها و پیگیری جهت انجام ختنه بهداشتی نوزادان پسر
- ✓ برخورد مناسب با زخم
- ✓ مردم را باید به لزوم واکسیناسیون کامل، خطر زخم های سطحی و بسته و نیاز به پیشگیری اکتیو و یا پاسیو بعد از جراحی، آشنا نمود.

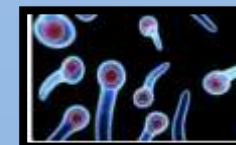
بیماری کزاز یا تتانوس چیست ؟

این بیماری که به سبب سم باکتری گرم منفی کلوستریدیوم تتانی ایجاد می شود با انقباض های دردناک ماهیچه های اسکلتی که معمولا از آرواره شروع شده و به سایر نقاط بدن سرایت می کند، مشخص می شود. دوره ی کمون بین ۳ تا ۲۱ روز است . ولی بر حسب شرایط خاص، وسعت و محل زخم ممکن است از یک تا چندین ماه متغیر باشد . به طور متوسط دوره کمون ۱۰ روز است.

وضعیت جهانی و منطقه ای بیماری کزاز

در سراسر جهان روی می دهد و علیرغم وجود واکسن، هنوز همه ساله لاقط یک میلیون نفر در سطح جهان، قربانی این بیماری می شوند که نیمی از آنان را نوزادان، تشکیل می دهند . شیوع آن در کشورهای در حال توسعه ، بیشتر است و گاهی کزاز نوزادان ، عامل بیش از ۱۰٪ مرگ و میر دوره نوزادی می باشد.

در مناطقی نظیر اروپا و آمریکای شمالی که از نظر اقتصادی ، پیشرفته اند این بیماری بطور کلی ، نادر است ، در این مناطق سطح بهداشت مردم بالاتر می باشد و مصون سازی افراد در سطح وسیعی انجام می شود. در این کشورها کزاز نوزادان ، تقریبا ریشه کن شده و کزاز، بیشتر به صورت بیماری سالمندان در آمده است چرا که در این سنین ، پاسخ موضعی نسبت به عفونت کاهش یافته و مصونیت آن ها نیز نقصان پیدا کرده است.



راه های انتقال بیماری

این میکروارگانیسم، بخشی از فلور طبیعی مدفوع حیوانات ، است. این باسیل ها و اسپورهای موجود در مدفوع حیوانات، به محیط خارج، راه یافته و باعث آلودگی خاک می شوند و زمانی که طی حوادث و سوانح مختلف، این گونه خاک ها با زخم های باز انسان ، تماس یابند باعث ورود اسپورها به موضع و ایجاد کزاز ، می شوند.

کزاز از طریق :

- ✓ ختنه با و سایل آلوده
- ✓ پوشاندن بندگان با فضولات حیوانات یا مواد آلوده
- دیگر که در بعضی از جوامع مرسوم است ، از انسانی به انسان دیگر، قابل انتقال نمی باشد.
- ✓ اجسام خارجی و یا بافت های نکروزه، شرایط را برای رشد باسیل کزاز ، مساعد می نمایند .



علائم بالینی بیماری کزاز

کزاز نوعی بیماری دستگاه اعصاب (نرولوژیک) است که با افزایش صلبیت (تون) و گرفتگی های (اسپاسم) عضلات مشخص می شود. این اسپاسم ها بعضی زمانها موجب صدمات جدی نظیر شکستگی دنده ها و مهره ها و خفگی شده است.

تشخیص بیماری کزاز بالغین

- ❖ اشکال در باز کردن دهان یا بلع ، سفتی دردناک گردن ، سفتی عضلات شکم و سایر عضلات به شرط هوشیاری کامل
- ❖ وجود یک زخم عفونی یا سابقه جراحی در چند هفته گذشته
- ❖ در موارد شدید چهره بیمار به نظر متبسم، با ابروان بالا آمده ، پشت و گردن قوس دار، بازوهای خمیده محکم جمع شده روی سینه و پاهای کشیده.
- ❖ بروز تشنج در بیمار با تحریکات نور، صدا، تماس و سایر محرک ها.
- ❖ بیمار ممکن است تب دار باشد.
- ❖ عدم اختلال در هوشیاری

کزاز نوزادی و کشور های در حال توسعه

بیش از نیم قرن از حذف کزاز نوزادی در کشورهای توسعه یافته میگذرد اما این بیماری سالانه حدود ۲۰۰۰۰۰ کودک را در کشورهای در حال توسعه مبتلا می کند.

کزاز نوزادی هنوز به عنوان یک تهدید کننده سلامت عمومی در ۵۷ کشور وجود دارد و از این کشورها ۲۷ کشور ۱۸ کشور در آفریقا و بقیه آن در جنوب شرقی آسیا و خاورمیانه در حدود ۹۰٪ از کل موارد را شامل می شوند. در سال ۲۰۰۹ بیش ترین موارد از چین با ۱۴۱۲ مورد بوده است .

